

Серія
"ПРОФЕСІЙНІ ЗДОБУТКИ
ДИТЯЧИХ БІБЛІОТЕК ОБЛАСТІ"

Традиції літніх читань

у бібліотеках
степового краю

**Департамент культури, туризму та культурної спадщини
Кіровоградської облдержадміністрації**

Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка

Відділ розвитку дитячих бібліотек і маркетингу

***Традиції літніх читань
у бібліотеках степового краю***

дайджест

м. Кропивницький

2017

78.39 (4УКР – 4КІР)

Т 65

Традиції літніх читань у бібліотеках степового краю. / Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г. Шевченка; укладання, обробка матеріалів, комп'ютерна верстка Л.С. Босюк; редакція Н.І. Расторгуєва; відповідальна за випуск Т.С. Манжула. – Кропивницький, 2017. – 10 с., фото.

У виданні йдеться про цікаву роботу з дітьми влітку 2017 року у бібліотечних закладах області.

Матеріали призначено як для бібліотечних фахівців, так і для педагогів, вихователів, студентів.

Видавець:

Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г. Шевченка
вул. Шевченка, 5
м. Кропивницький
25006

Телефон/факс: (0522) 22 – 45 – 85

<http://librarychl.kr.ua>

E-mail: 02219398@mail.gov.ua

Літні читання, як правило, розпочинаються 1 червня і продовжуються до вересня. До цих заходів підключаються усі бібліотеки, що займаються обслуговуванням юних читачів. Про таку роботу бібліотек ми писали ще у 2004 році у виданні «Цікаве і змістовне дозвілля – вихованцям літніх центрів відпочинку» (з досвіду роботи обласної бібліотеки для дітей ім. А.П. Гайдара, бібліотек області, що обслуговують дітей та обласного театру ляльок). Проїшло чимало часу та ця ланка діяльності бібліотек збереглась. Звичайно, від чогось бібліотеки відмовляються, шукають нове, прагнуть до удосконалення у роботі з юними користувачами в найкращу для них пору року. Готуються до літніх читань заздалегідь. Адже необхідно організувати, підготувати і розробити чимало не тільки літературних заходів, а й багато інших з тих питань, що цікавлять дитвору. Діти чекають на нові книги, ігри, мультфільми, майстер-класи. На бібліотечних теренах нашої області – це вже стало багаторічною традицією.

Отже, про заходи влітку у дитячих, сільських і міських бібліотеках для їхніх юних відвідувачів.

Гайворонська РБД щорічно плідно співпрацює з літніми таборами відпочину дітей: «Капітошка» ЗШ №1, «Веселка» ЗШ №2 та їх загонами «Бджілки», «Сокіл», «Здоров'ятко», «Люди Х», «Водограй». Понад 170 дітей залюбки брали участь у різноманітних заходах: *огляд книжкової виставки «Рідну землю, де живем – Україною зовем»*, де представлено шлях нашої державою від Конституції Пилипа Орлика до прийняття нової Конституції; *віртуальна мандрівка «7 чудес України»*; *літературно-краєзнавча година «Про мальовниче Прибужжя та 7 чудес Гайворонщини»*; *година цікавих повідомлень «Подорож у світ тварин»*; *бесіда «Українська народна іграшка»* та *майстер-клас «Виготовлення ляльки з кукурудзи»*, який провела працівник районного краєзнавчого музею Л. Білоус. Великий інтерес викликав *віртуальний урок «Океаном комп'ютерних знань»*, учасники якого дізнавались про переваги Інтернету, різновиди кібер-хуліганства, працювали в групах із побудови позитивних і негативних сторін мережі Інтернет, змагались у знанні Інтернет-термінів, переглядали та обговорювали відео-ролик про безпечний Інтернет. До цього заходу працівники бібліотеки підготували *інформаційний буклет «Безпека в Інтернеті»*. Також, бібліотекарі були частими гостями у літньому таборі «Чайка», де відпочивають діти з усієї області. Так, наприклад, з дітьми із Благовіщенського району провели *вікторину «Хто читає – той не програє»*, *годину дозвілля «Що? Де? Коли?»*, *веселу гру «Відкриття»* та інші заходи.

У читальній залі **Голованівської РБД** на *книжковій виставці «Дегустації літературних новинок»* було представлено 39 книг. Першими «поласували смаколикami» учні 3-В класу, що відпочивали в оздоровчому таборі «Веселка» при НВК «Голованівська ЗШ I-III ступенів ім. Т.Г.Шевченка – гімназія». Любителям казок до вподоби припали чеські народні казки та казки кримських татар; хлоп'ятam – міні-енциклопедії: «Коні і поні», «Динозаври», «Дикі тварини». Знайшли своїх друзів і чеберяйчики Гопля і Піпля з книжки відомого українського письменника Ю. Винничука. А юні співаки – Таня і Настя Варинські, Ліза Гусар та Саша Крет були у такому захваті від збірки відомого сучасного композитора І. Кириліної «Вінок з барвінку», що організували однокласникам *концерт улюблених пісень: «Засмутилось кошеня», «Бем-ба ла бем-ба»* та інші. До бібліотеки приходили й учні молодших класів, що відпочивали в оздоровчому таборі «Дзвіночок» філії НВК «Голованівська ЗШ I-III ступенів ім. Т.Г.Шевченка – гімназії» «Межирічківська ЗШ». Для них працівники закладу проводили *екскурсію бібліотекою, демонстрували буктрейлер на книгу Вс. Нестайка «Незвичайні пригоди в лісовій школі»*, запрошували до *відео вікторини «Упізнай казку»* та *гри «Запитання з чарівної скриньки»*. На згадку про зустріч бібліотекарі дарували гостям книжкові закладки.

Відпочиваючи з пришкільного оздоровчого табору «Усмішка» побували у **Побузькій МБД Голованівського району** на *літературно-розважальній програмі «Детектив – шоу»* або День детектива. Діти дізнавались про «Геніїв детективного жанру» чому сприяв огляд однойменної книжкової виставки, брали участь у конкурсах «Жаргон», «Докази», де необхідно було розпізнати на дотик та запах предмети, продукти харчування, рослини. Особливий артистизм діти проявили у конкурсі «Образ», в якому за описом злочинця необхідно було

його зобразити. Зрозуміло, такий захід викликав захоплення, адже було пізнавально, весело й не ординарно.

Сільські бібліотеки **Кіровоградського району** активно займалися організацією і проведенням змістовного відпочинку сільської дітвори. **Первозванівська сільська бібліотека** добре працювала з оздоровчим табором «Світанок», який діяв при Первозванівській ЗШ. Для них було підготовлено *багатоплановий захід* «Подорож навколо світу за 21 день», кожен день якої присвячувався певній країні світу. Бібліотека допомогла знайти матеріали до Днів Італії, Індії, Японії, Мексики, Франції. Для дітей цікавим було все: традиції, звичаї, дитячі ігри, мультфільми цих країн, аудіо казки, голосні читання, майстер-класи з виготовлення паперових японських журавликів, ікебан, мексиканських сомбреро. Заходи відвідало 40 дітей, учнів 1 – 8-х класів. **Бережинська сільська бібліотека** для дітей середнього та старшого шкільного віку організувала *бібліоквест* «Подорож до країни Book-ляндії». Замість звичайної екскурсії бібліотекою, 24 її учасники із задоволенням грали у гру, у командах: «Фіксики» та «Смурфики». Команди за маршрутом гри супроводжували сільські бібліотекарі – Бережинської СБ (Н. Шаріпова) та Созонівської СБ (Н. Тихомирова). Задоволення отримали усі.

PR-акція «Старт книжкового літа» незвично розпочалась у **бібліотеці філії № 21 для дітей Кіровоградської МЦБС**. Друзі літніх читань – це група волонтерів (10 осіб), одягнені в костюми літературних героїв, розповсюдили серед жителів мікрорайону 150 запрошень до бібліотеки відвідати цікаві літні заходи.

Відвідувачам **Компаніївської РБД** запам'ятались *екскурсії «Бібліотечне місто», творчий конкурс на найкращу рекламу книги «Розкажу з любов'ю я про книгу», розважальна літературно-ігрова програма «Весь світ у долонях дитини», креатив-майстерки «Хобі-територія» з квілінгу та створення картин із ниток та перегляди мультфільмів у «Казковому кінозалі». **Мар'ївська сільська бібліотека-філія (Компаніївська РЦБС)** під час літніх читань «Літо на 12 балів» пропонувала своїм читачам книжкові новинки, різноманітні конкурси, бібліотечні екскурси, читаючі майданчики, День ерудита, вікторини, мультвідеосалон, а також, діти мали можливість поспілкуватись з однолітками в мережі Інтернет. Бібліотека займалась обслуговуванням дітей з табору денного перебування «Сонячний» при Мар'ївській ЗШ I-III ступенів.*

Бібліотекарі Новгородківської РБД протягом літа пропонували *літературні читання «Літо на книжковій галявині».* Щосуботи, до послуг відвідувачів, надавався бібліотечний ігровий майданчик, де можна було змістовно й з користю провести час – почитати й погратись. Діти з табору відпочинку «Бригантина» Новгородківського НВК здійснили *еко-мандрівку «Літня прогулянка селищем»* разом з бібліотекарем РБД, яка надала чимало корисної і цікавої інформації про селище та оточуюче середовище. По завершенню подорожі діти створили *журнальний колаж «Будь природі вірним другом».* **Петрокорбівська СБФ (Новгородківська РЦБС)** запрошувала на *літні бібліолапочки «Читульки – сміхотульки»*, під час яких коритсувачі пригадували літературні твори та їх авторів, демонстрували міні-інсценівки, брали участь у *флешмобі «Мрії про Україну», конкурсі малюнків на асфальті* тощо. Під час *прогами «Літо + море + пляж – яку книжку взяти у багаж?»* діти рекомендували один одному книги, які піднімають гарний настрій на відпочинку. З цікавістю користувачі **Великочечеліївської СБФ (Новгородківська РЦБС)** взяли участь у *краєзнавчій мандрівці «Духовні святині рідного села»*, якою передбачались тематичні читання поетичних творів, декілька екскур-маршрутів в історію малої батьківщини «До руїн колишнього Монастиря», «Дерева шепочуть – згадай...», «Цегляний завод братів Здориків» та інші.

Працівники ЦБД ім. Ю. Гагаріна Олександрійської МЦБС розробили *пізнавально-розважальну програму літніх читань «Літо на книжкових островах».*

Цьогоріч для дітей з пришкільних таборів літні читання стартували 29 травня *театралізованим літературним знайомством «Привіт, літо!»* за участі відомих літературних персонажів. А 1 червня на базі ЦМБД відбулось *бібліошоу «Хай яскраво сонце світить, хай живуть щасливо діти»*, організоване Олександрійським міським центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за

підтримки міського голови С. Цапюка. На захід завітало понад 150 школярів міста та дітей із сімей, які знаходяться у складних життєвих обставинах та перебувають під соціальним супроводом. Протягом функціонування шкільних таборів бібліотекарями проведено близько 80-ти різноманітних бібліотечних заходів, які відвідали біля 2-х тисяч дітей з НВК «Олександрійський колегіум – спеціалізована школа», НВО «Олександрійська гімназія ім. Т.Г. Шевченка – школа мистецтв», ЗНЗ I-III ступенів №2, №10, №15, №16, ЗНЗ I-II ступенів №7, №8, НВК «ЗНЗ I-III ступенів №19-дошкільний навчальний заклад «Лісова казка», ОНВК № 17 - ліцей, Цукрозаводський НВК «ЗШ – центр художньо-естетичної творчості учнівської молоді», гімназії-інтернату Кіровоградського обласного НВЗ, а також – із Щасливської та Олександрівської ЗШ. До послуг відпочиваючої дитвори були *екскурсії* до бібліотечної кімнати казок, дитячої вітальні «Капітошка», зон інформаційного комфорту, міні-зоопарку; *квест-мандрівка* «Де заховався Робінзон», *казковий калейдоскоп* «Ми до тебе казко, в гості завітали», *бібліотечний круїз* «Казкова Країна Мудрої книги», *бебі-шоу* «Скільки сонця, скільки світла нам дарує красне літо», *бібліозабава* «Ми хочемо, щоб Ваше літо було книгами зігрите!», *літературний бумеранг* «Академія книжкових піратів», *шоу* «Канікулам – ура!», *пригодницькі перегони* «Підняти вітрила», *морські мандрівки* «У пошуках скарбів», «*Детектив-шоу*», *години дитячих розваг* «Літечко прийшло – у бібліотеку друзів привело», перегляд лялькових вистав, *каскад корисних повідомлень* «Кілька порад доречних, щоб літо було безпечним». На дітей щодня чекали нові книги, журнали, настільні та комп'ютерні ігри, *ігротека* «Навчайся і розвивайся», *кінозал*.

Бібліотеки Олександрійської РЦБС сприяли організації інтелектуально-розважального відпочинку дітей району. Діти пришкільних таборів Косівської, Войнівської, Добронадіївської, Олександрівської сільських ЗНЗ відвідали центральну районну бібліотеку. **Працівники відділу обслуговування дітей ЦРБ** підготували і провели: *розважально-ігрову програму* «Барбаріки в пошуках свята та радості», *інтерактивну зону* «Пазломанія», *читання в рамках обласної акції* «Читай, я буду слухати!», *відео вікторину* «Мандруємо казками».

А у бібліотеках району відбулися різної тематики заходи, серед яких: *урок доброти* «Добро починається з тебе», *екологічна гра* «Бережи природу для людського роду» (**Приютівська СБФ**), *бібліо-тур* «Подорож до Книголенду» (**Червонокам'янська СБФ**), *зустріч на бібліополянні* «На гостину до казки-чарівниці» (**Новопразька ЦМБФ**), *гра-подорож* «Казковий ералаш» (**Новопразька №1 МБФ**), *літературний дивограй* «Казка усіх нас зібрала» (**Добронадіївська СБФ**), *святкова феєрія* «Країна дитинства – країна добра» (**СБФ №10** спільно з громадською організацією «Нова Хвиля»).

У дитячому відділі Онуфріївської РБ на різноманітних заходах побували близько 50-ти школярів із місцевого літнього оздоровчого табору. Учасники заходів показували свою ерудицію та знання з літератури під час *казко тренінгу* «Чарівними стежками казок»; *літературних конкурсів* «Мої улюблені герої», «Казкова шифрограма», «Я тебе знаю», «Розплутай клубочок»; *літературного турне* «Яке ж воно класне, читання позакласне» та *мультимедійної презентації*. Цікавою видалась і *виставка-дегустація* «На журнальному бульварі» біля приміщення бібліотеки, де діти знайомились з пізнавальними періодичними виданнями: «Смайлик», «Куля», «Професор Крейд», «Зайчик», «Яблунька».

На початку літніх канікул бібліотекар **Василівської СБ (Онуфріївський район)** запропонувала дітям поринути у світ літератури в новому форматі – «*Читання на свіжому повітрі з міні-бібліотекою – open air the mini library*». Міні-бібліотека розташувалась біля квітника. Дітям сподобалась така ідея. Наймолодші читачі та школярі середнього віку – це 38 осіб – із захопленням читали нові дитячі видання та активно долучалися до різноманітних заходів та ігор.

Працівники **Петрівської РБД** запрошували користувачів на прогулянку *бібліотечним бульваром* «Ми хочемо, щоб ваше літо було книгами зігрите», де діти слухали про сучасні дитячі видання, ділились враженнями про прочитане, долучились до ігор, конкурсів та розваг під час *заходу* «Місце зустрічі – країна дитинства». Для школярів з оздоровчого табору «Ромашка» бібліотекарі провели *низку заходів* «Відпочивай, але й читати не забувай», «Веселімося, граємо, літечко вітаємо». Діти знайомились з новинками літератури, читали дитячі

журнали, були активними у різноманітних літературних іграх, інтелектуальних і веселих конкурсах, вікторинах та фотографувались на згадку.

У літніх заходах **Устинівської РБД** взяло участь понад сто школярів, які зустрічались із веселим Карлсоном та Бджілкою, переглядали яскраві книги, змагались у ковбойських перегонах, танцювальному і пісенному конкурсах (програма «Острів розваг»); побували на екскурсії у бібліотеці, були учасниками огляду літератури «Казкові герої», літературних конкурсів і розважальних ігор на бібліотечному майданчику (програма «Літо з бібліотекою»). Найактивніші читачі отримали грамоти від бібліотеки та солодкі подарунки.

Наостанок, зазначимо. Бібліотечна робота влітку вимагає творчих, майстерних, професійних і психологічних підходів фахівців. Та це того варте. Адже майже кожного літа бібліотеки області займаються обслуговуванням близько/понад 30-ти тисяч школярів, які у невимушеній обстановці не тільки відпочивають, а й відкривають для себе літературні імена, знаходять свої книги і нові захоплення, розширюють світогляд, коло знайомств з однолітками. Усе це є дуже важливим у становленні особистості. Одним словом, можна сказати, що наші бібліотеки – це чудові місця для корисного дозвілля сучасної дівчини.

Благовіщенська РБД

Новгородківська РБД

ЦБД ім. Ю. Гагаріна, Олександрійська МЦБС

Устинівська РБД

Петрівська РБД

